

GAZETA ŁÓDZKA

Poniedziałek, 27 Sierpnia 1917 r.

ORGAN NARODOWY.

Założyciel i wydawca Jan Grodek.

Rok VI. — № 235.

LOTERIA KLASOWA LEGJONÓW POLSKICH

Warszawa—Marszałkowska 87.

Przedstawiciel Dyrekcji Loterii Klasowej Legionów Polskich przybył z Warszawy do Łodzi i w dniu 26, 27 i 28 sierpnia przyjmuje interesantów i udziela wszelkich wyjaśnień

w lokalu przy ul. Dzielnej Nr. 2, II p.
(róg Piotrkowskiej).

Godziny przyjęć: od 9 rano do 12 w południe i od 3-ej do 5 po południu.

Kaucje kolektorów Loterii Leg. Polsk. na Łódź i okolicę przyjmuje

Bank Handlowy Łódzki

Łódź, ulica Spacerowa № 15.

Cała Loteria, kaucje kolektorskie i wypłata wygranych, gwarantowana jest przez

Bank Ziemiański w Warszawie.

Dochód przeznaczony w całości na inwalidów legjonowych, wdowy i sieroty po legjonistach oraz na weteranów z 1863 r.

Wielkie wygrane!

Cel humanitarny!

Loteria klasowa Legionów Polskich

podaje do wiadomości, że składanie kaucji w Głównej kolekturze przy ul. Trębackiej № 2 odbywa się codziennie do dn. 28 b. m., dla kolektorów zaś prowincjonalnych do dn. 30 b. m. Kaucje składane być mogą we wszystkich prowincjonalnych oddziałach Banku Ziemiańskiego lub Tow. kredytowego ziemskiego.

Wydawanie losów kolektorom rozpocznie się w dniu 1-ym września.

Kaucje kolektorów i wygrane gwarantowane są przez Bank Ziemiański.

Zdolni robotnicy i dziewczęta

mogą się zgłaszać do majstra drogowego Wojny przy budowie szosy

**Rzeczyca-Lubosz
Nowe-Miasto.**

Państwo nauczycielki i panów nauczycieli

prosimy uprzejmie o odwiedzenie wystawy pedagogicznej (przeszło 1500 dzieł pedagogicznych, podręczników szkolnych, map, tablic poglądowych i t. p.) Wystawa otwarta w dni powszednie od g. 9-iej rano do 12 w południe i od 4 do 7 wiecz., mieści się w specjalnie na to przeznaczonym sali, z oddzielnym wejściem z podwórza na parterze przy ul. Piotrkowskiej 87 (lewa oficyna). Wejście bezpłatne.

Z poważaniem

Gebethner i Wolff,

Księgarnia i Skład nut

w Łodzi, Piotrkowska 87

Podstawy rozwoju gospodarczego przyszłej Polski.

II.

Czyż wobec chwiejności podstawowych czynników przysługującej nam państwowości możemy konstruować jakiegokolwiek rozumowania, które nie pójdą w niwecz przy najmniejszej zmianie warunków?

Z zupełną pewnością odpowiedzieć tu można przecząco: należy obrać jedynie pewną nić przewodnią, należy jako na pewniku, oprzeć się na jakimś stanie faktycznym, odrzuciwszy już w tym zakresie wszelkie wątpliwości i podejrzenia, a wówczas snuć można nić rozumowań, uwzględniając po drodze pewne komplikacje polityczne, jakie zajść mogą, a które nie omieszkają wówczas wyrzucić wpływ na nasz przyszły organizm ekonomiczny.

Sformułujemy raz jeszcze powyższe wstępne rozumowanie: losy przyszłej Polski zależne są dziś jeszcze od pew-

nych sił zewnętrznych, od biegu polityki zarówno państw centralnych, jak i Europy, jako całości; wszelkie eksperymenty ze strony tych sił, czynione na Polsce, muszą opierać się na gruntownym zrozumieniu jej położenia gospodarczego, gdyż istnienie i przyszły rozwój Polski uzależnia się w znacznej mierze przez względy właśnie gospodarcze.

Wytęgną tę możemy przyjąć, nie zajmując żadnego stanowiska politycznego, względem aktu 5-ego listopada, gdyż jest to z jednej strony zgodne z uroczystymi zapewnieniami obu cesarskich rządów, z drugiej - nie przeczy stanowisku żadnego stronnictwa w kraju, choć dla jednego stanowi maksimum, dla innych minimum. Podobne określenie nie wystarczy dla polityka, który pragnie poznania gwarancji, form ustroju państwowego i t. d., w zupełności jednakże daje podstawę do rozważań natury ekonomicznej; należy wszelako dla ścisłości zaznaczyć, iż nie bez znaczenia są i te drugorzędne czynniki polityczne, jednak nie możemy ich do ram niniejszego artykułu wprowadzać.

Celem usystematyzowania materiału, który w dalszym ciągu będzie stanowił przedmiot rozmowań, zajmujemy się przedewszystkiem określeniem ogólnych podstaw bytu ekonomicznego Polski, któremi są, jak dla każdego zresztą kraju: rolnictwo, przemysł i handel.

Nie czyniąc bynajmniej ująć dwu czynnikiem ostatnim, możemy pierwszy na naczelnym postawić miejscu, przypisując mu charakter bezsprzecznie podstawowy. Nie mówiąc już o postulacie ekonomii naiwnej i klasycznej, która akcentowała konieczną samowystarczalność rolniczą, argumentując to ewentualną twardą koniecznością na wypadek konfliktu wojennego, co, niestety, aż nadto się obecnie sprawdza na własnej naszej skórze, nauka dzisiejsza coraz wyżej stawia znaczenie rolnictwa dla państwa społecznego.

W ciągu długich wieków Polska była krajem wybitnie rolniczym. Wskazują na to ściśle wiadomości historyczne, jakie w postaci aktów celnych w obfitości posiadamy, wskazuje zresztą cały ustrój państwowy, cały organizm prawny Polski, noszący charakter wybitnie dostosowany do stosunków rolniczych.

Słabe prądy merkantylistyczne ku końcowi bytu niepodległego Rzeczypospolitej, później celowe już usiłowania za czasów Księstwa Warszawskiego i Kongresówki obudziły drzemające siły przemysłowe, tak iż pozornie rolnictwo podrzędniejszą odgrywać poczęło rolę. Minęlibyśmy się z prawdą i własnymi naszymi pragnieniami, gdybyśmy Polskę nazwać chcieli krajem rolniczym, nie jest on nim już bowiem od dawna.

A jednak rolnictwo gra u nas jeszcze rolę poważną, a winno odgrywać jeszcze poważniejszą. Związek gospodarczy z Rosją wpływał z gubnie na tę gałąź działalności gospodarczej, a ogólna depresja cen zbożowych w Europie pod wpływem zwiększających się z każdym rokiem transportów amerykańskich nie wpływała bynajmniej stymulująco na polskie rolnictwo.

Kronika polityczna.

Akcja na rzecz pokoju.

„Secolo“ donosi: Mimo nieprzychylnego stanowiska mocarstw koalicyjnych wobec noty papieskiej, wezwał papież wszystkie organizacje katolickie do energicznej akcji na rzecz pokoju.

Kardynał Ferrari w Szwajcarii.

„Züricher Post“ donosi: Pobyt kardynała Ferrari'ego, biskupa Medjolanu w Szwajcarii, pozostaje w związku z akcją pokojową papieża.

Nastroj w Watykanie.

„Politiken“ donosi: Oddźwięk, jaki nota papieża znalazła w prasie paryskiej, spowodowała widoczne rozgorczenie w Watykanie. Watykan nie spodziewał się wprawdzie zbyt przyjaznego przyjęcia noty, nie spodziewał się jednak również tak nieprzychylnego.

Koła watykańskie podnoszą, że nota papieża nie stanowi definitywnej propozycji pokojowej, lecz wskazuje tylko podstawę do rokowań. Wobec tego, że Watykan oświadczył się za zupełną polityczną i wojskową niezawisłością Belgii, dźwiżyć się należy stanowisku Anglii. Nota bowiem uwzględnia właśnie najbardziej cele wojenne Anglii.

Demonstracje za pokojem we Włoszech.

Z Lugano, donoszą: W Castel Bolognese odbyły się demonstracje za pokojem, które ustały dopiero, gdy policja użyła najbrutalniejszych środków. Nad miejscowością tą ogłoszono stan oblężenia i zamknięto lokale publiczne.

O zakończenie wojny w roku bieżącym.

„Genevois“ donosi z miarodajnego — jak twierdzi — źródła, że konferencja koalicji uchwaliła nie czekać na posiłki amerykańskie, lecz bezwarunkowo zakończyć wojnę w roku bieżącym. Dlatego podjęte zostały ofensywy we Flandrii i na froncie włoskim.

Wojna za pomocą łodzi podwodnych jeżeli nie zmoże Anglii, to w roku następnym oddziała w sposób stanowczy.

Konferencja koalicji w Moskwie.

„Pester Lloyd“ donosi ze Stokholmu: Na konferencję koalicji w Moskwie, otrzymali zaproszenie także przedstawiciele Finlandji, Ukrainy i Polski.

Wojska japońskie na Sybirze.

Dzienniki szwajcarskie donoszą z Paryża:

Za zgodą gabinetu petersburskiego wojska japońskie zluźniają garnizony rosyjskie w Syberji, aby w ten sposób [wojska rosyjskie mogły być użyte w strefie armji. Nic też nie przeszkadza temu, by oddziały japońskie współdziałały na terenie wojennym w Rosji i swoją walecznością i obowiązkowością służyły za wzór żołnierzom rosyjskim, opętany przez propagandę bolszewicką i zdeterminowanym.

Rada ukraińska wobec Besarabji.

„Berl. Zig.“ donosi ze Stokholmu: Rada ukraińska oświadczyła się przeciw przyłączeniu Besarabji do Rzeczypospolitej ukraińskiej.

Samozwańczy gabinet ukraiński.

Z Wiednia donoszą: Poseł Mikołaj Wassilko otrzymał przez Stokholm następującą wiadomość z Kijowa:

Dnia 21 b. m. odbyło się w Kijowie bułwne posiedzenie centralnej Rady ukraińskiej. Socjaliści Polacy i żydzi przed-

